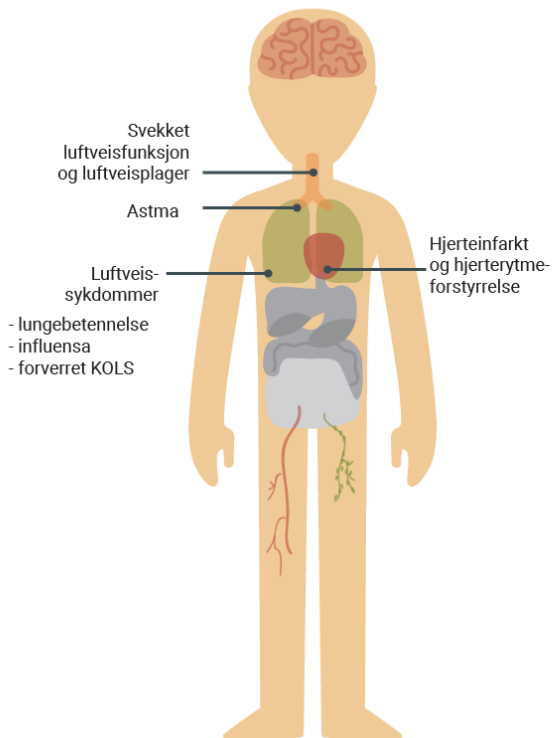

Slik kan bakkenært ozon påvirke kroppen vår

Luftforurensning: Bakkenært ozon

Eksposering for bakkenært ozon kan føre til helseskader. Folkehelseinstituttet og Miljødirektoratet har fastsatt kriterier for hvilke nivåer som er trygge for de aller fleste.

Ozon er en reaktiv gass som finnes både nær bakken og høyere opp i atmosfæren. Bakkenært ozon dannes i nærvær av NO_x, flyktige organiske forbindelser (VOC) og sollys.

Høye konsentrasjoner av bakkenært ozon i Norge skyldes hovedsakelig langtransportert ozon fra Europa. Ozonkonsentrasjonen i Norge har episodis nådd nivåer opp mot 160 µg/m³. Konsentrasjonen av ozon er noe høyere utenfor byene enn i byene.

Helseeffekter

Ozon kan gi betennelse og føre til skader i luftveiene, samt svekke luftveisfunksjon og øke luftveisplager.

Befolkningsstudier har vist sammenhenger mellom ozoneksponering og økt dødelighet av luft-

veis-, hjerte- og karsykdom, samt økt sykkelighet for mennesker med luftveissykdommer. Det finnes flere holdepunkter for at kortvarig eksponering for ozon kan forverre luftveissykdommer, og til dels også hjerte- og karsykdommer.

Det er funnet sammenhenger mellom ozoneksponering og økt skolefravær, innleggelse på sykehus og legevaktbesøk for luftveisinfectionsjoner (lungebetennelse, influensa) og forverring av kroniske luftveissykdommer som astma og kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS).

Studier har vist at astmatiske barn kan få luftveissymptomer ved akutt eksponering for ozon fra 100-120 µg/m³ (timesmiddel). Når det gjelder kunnskapen om helseeffekter av langvarig ozoneksponering er denne fremdeles mangelfull.

Utsatte/følsomme grupper: Det er store individuelle forskjeller i følsomhet for ozon, som kan skyldes ulikheter i fysisk aktivitet, eksisterende sykdom, alder, røyking og miljøfaktorer, sammen med variasjon i tilvenning til ozon.

Luftkvalitetskriterium for ozon:

- 100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i 1 time
- 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i 8 timer